FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT CARL OTTO LENZ

fremsat den 12. marts 1986 *

Høje Domstol.

A — Der er i formiddag afgivet mundtlige indlæg i sagen vedrørende det spørgsmål, som er forelagt af tribunal de grande instance de Mulhouse; da det efter min mening er klart, hvorledes spørgsmålet skal besvares, skal jeg allerede hermed tage stilling til sagen.

Vedrørende den faktiske baggrund skal jeg nøjes med at anføre følgende hovedpunkter:

Det franske selskab Perles France, der er et datterselskab af det jugoslaviske selskab Iskraa Commerce (dette varetager afsætningen af de produkter, der fremstilles af det jugoslaviske produktionsselskab Iskraa), bestilte i 1981 hos moderselskabet nogle varer, der skulle indføres til Frankrig. Efter ansøgning fra det jugoslaviske produktionsselskab (der angav det franske selskab som modtager) udstedte de jugoslaviske myndigheder oprindelseserklæringer (nemlig varecertifikater EUR 1). Certifikaterne skulle sikre, at varerne ved indførslen i Fællesskabet ville blive omfattet af den toldpræferenceordning (suspension af toldopkrævningen), der er hjemlet i interimsaftalen mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Den socialistiske føderative republik Jugoslavien om samhandel og handelssamarbejde (jfr. forordning nr. 1272/80, EFT 1980, L 130, s. 1 ff.). Varerne blev oprindeligt også omfattet af præferenceordningen, selv om de var indført via Schweiz, hvor de var blevet oplagt på toldoplag i frihavnen i Basel.

Efter at det franske toldvæsen i forbindelse med en kontrol havde konstateret, at det schweiziske selskab Perles Eurotool (ligeledes et datterselskab af selskabet Iskraa Commerce) havde udstedt nye fakturaer for varerne, indtog toldvæsenet imidlertid det standpunkt, at varerne dermed var bragt »*i handelen« i Schweiz* som omhandlet i artikel 5[1] i den til interimsaftalen knyttede protokol nr. 2 (l. c. s. 32), og at præferenceordningen dermed ikke fandt anvendelse. I henhold til den nævnte bestemmelse anses varer med oprincelsesstatus for transporteret direkte fra Jugoslavien til Fællesskabet, såfremt de transporteres uden passage af andre områder end de kontraherende parters. Det anføres dernæst i bestemmelsen, at transport af varer med oprindelse i Jugoslavien kan ske med passage af andre områder end de kontraherende parters, såfremt varerne bl. a. *ikke er bragt i handelen eller eksporteret til frit forbrug.* De pågældende selskaber blev herefter sat under tiltale for at have anvendt varecertifikater af urigtigt indhold — hvilket er strafbart efter den franske toldlov — i den hensigt at blive omfattet af præferenceordningen i henhold til den nævnte interimsaftale. De tiltalte selskaber og personer påstod sig under sagen frifundet og anførte til støtte herfor to argumenter. De gjorde gældende, af den omstændighed, at varerne omfaktureres i Schweiz, ikke indebærer, at de dermed er »bragt i handelen« i Schweiz. For det andet anførte de, at varerne også kunne være indført i henhold til Kommissionens forordning nr. 3510/80 »om definitionen af begrebet varer med oprindelsesstatus til brug ved anvendelsen af de toldpræferencer, der

* Oversat fra tysk.

1 — O. a.: Ordene »ikke bragt i handelen eller eksporteret til frit forbrug« mangler i den danske udgave af artikel 5.

af Det europæiske økonomiske Fællesskab indrømmes visse varer fra *udviklingslande«*; i henhold til den nævnte forordnings artikel 5, stk. 1, litra e) — vedrørende transport med passage af Schweiz' territorium — er den eneste betingelse herved, at varerne »ikke dér er ekspederet *til frit forbrug«*.

Den ret, der behandler straffesagen, har givet udtryk for, at det andet argument er irrelevant, da der findes den *særlige* aftale mellem Fællesskabet og Jugoslavien. Efter rettens opfattelse er det imidlertid med henblik på den omhandlede omfakturering nødvendigt at fortolke protokol nr. 2 til interimsaftalen med Jugoslavien for så vidt angår det i artikel 5 anvendte udtryk »bragt i handelen eller eksporteret til frit forbrug«.

Retten har herefter ved kendelse af 23. april 1985 udsat sagen og forelagt følgende præjudicielle spørgsmål:

»Såfremt varer, der har oprindelse i Jugoslavien og er omfattet af handelsaftalen mellem EØF og Jugoslavien, omfaktureres i et tredjeland, kan varerne da anses for bragt i handelen eller overgået til frit forbrug, jfr. artikel 5 i protokol nr. 2 vedrørende definitionen af begrebet »varer med oprindelsesstatus« og vedrørende metoderne for administrativt samarbejde?«

B — Såvel de tiltalte som Kommissionen er af den opfattelse, at spørgsmålet skal besvares benægtende, og jeg kan tilslutte mig denne opfattelse.

Dette er indlysende, for så vidt angår betingelsen om *»overgang til frit forbrug«*. Det er klart, at denne betingelse alene er opfyldt, såfremt alle nødvendige importformaliteter er opfyldt, således at der kan disponeres over varen på det *indenlandske marked.* I det under hovedsagen omhandlede tilfælde er dette klart ikke sket, eftersom varen i Schweiz henlå under toldsegl. Dette er eneafgørende, hvorimod en »omfakturering« ikke bevirker nogen »overgang til frit forbrug«.

Det samme gælder imidlertid også, for så vidt angår udtrykket *»bringe i handelen«*.

Herved vejer de argumenter, som de tiltaltes repræsentanter har fremført, imidlertid ikke særlig tungt. Det kan således næppe betragtes som afgørende, at der er tale om en forretning, der finder sted mellem to datterselskaber af samme moderselskab, og hvorved der praktisk talt ikke fremkommer nogen økonomisk gevinst, fordi det fakturabeløb, som moderselskabet anvendte i forhold til datterselskabet i Schweiz, næsten var det samme som det, der blev anvendt ved omfaktureringen. Også under sådanne omstændigheder kan der være tale om egentlige handelstransaktioner og således ikke rent interne, administrative foranstaltninger. — Dernæst giver forordning nr. 3510/80 næppe nogen afgørende støtte i så henseende, netop fordi der er givet en særlig ordning — en lex specialis — for Jugoslavien.

Derimod føler jeg mig overbevist om rigtigheden af de synspunkter, der er fremført af Kommissionen, som har henvist til formålet med interimsaftalen og protokollerne dertil — nemlig fremme af samhandelen mellem de kontraherende parter — såvel som til bestemmelsernes opbygning.

Det er efter denne opfattelse afgørende, at præferenceordningen alene finder anvendelse på produkter, der i økonomisk henseende stammer fra de kontraherende parter, og der skal i dette øjemed skabes sikkerhed for, at produkter ikke ombyttes under transporten til importlandet, og at der ikke sker påvirkninger fra markederne i tredjelande. Dette er begrundelsen for princippet om den direkte transport; varen skal transporteres direkte fra oprindelseslandets marked til modtagerlandets marked. Når dette sker, er

der ingen betænkeligheder ved, at varen under transporten (f.eks. medens den befinder sig på det åbne hav) gøres til genstand for handelstransaktioner (eventuel overgang af ejendomsret, de pågældende personers nationalitet, de benyttede valutaer samt betalingsstedet er herved uden betydning). Det kan imidlertid rimeligvis ikke gøre nogen forskel, såfremt varen af geografiske årsager transporteres via et tredjeland. Det afgørende er alene, at det på eksporttidspunktet kan fastslås, at varen er bestemt for det kontraherende land; derimod er det uden betydning om der gennemføres handelstransaktioner i et tredjeland, når varens oprindelige bestemmelse ikke ændres herved, og varen ikke i økonomisk forstand indføres på markedet i et tredjeland. Denne opfattelse bekræftes ikke mindst af artikel 5, stk. 2, i protokol nr. 2, der bindende for toldmyndighederne regulerer *bevisspørgsmålet.* Eftersom det i henhold til den nævnte bestemmelse skal anses for bevist, at de i stk. 1 nævnte betingelser er opfyldt, dersom visse nærmere angivne dokumenter fremlægges, må man herefter nødvendigvis drage den slutning, at det er uden betydning, om der tillige er gennemført eventuelle handelstransaktioner under transporten.

C — Som foreslået af Kommissionen vil det af tribunal de grande instance de Mulhouse forelagte spørgsmål være at besvare som følger:

Såfremt en vare, der har oprindelse i Jugoslavien, omfaktureres i et tredjeland, der er transitland som omhandlet i artikel 5 i protokol nr. 2 til interimsaftalen mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Den socialistiske føderative republik Jugoslavien, indebærer dette ikke, at varen anses for bragt i handelen eller overgået til forbrug, såfremt det står fast, at varen ikke på noget tidspunkt har været beregnet for et andet marked end Fællesskabet.